

Modul III: Praxis & Zusammenarbeit

Moduł III: Praktyka & współpraca

Dr. Erik Malchow
und Joanna Kulas

Modul I: Theorie & Interkulturalität
Moduł I: Teoria & interkulturowość

Modul II: Nachbarn & Gesellschaft
Moduł II: Sąsiedzi & społeczeństwo

Modul III: Praxis & Zusammenarbeit
Moduł III: Praktyka & współpraca

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

	Polen	Deutsche
Menschen streben nach	soziale Beziehungen, personenbezogene Emotionalität	Selbstverwirklichung und Eigenverantwortung
Lebensbereiche	Vermischung von Arbeit und Privatem	Trennung von Arbeit und Privatem
Erstkontakte	warm, gastfreundlich, offen	distanziert, steif, nüchtern, unpersönlich
Verhalten bei Konflikten	indirekte Ansprache, Schweigen	direkte Aussprache, Aufrichtigkeit
Regeln und Prinzipien	flexibler Umgang mit Regelsystemen	geben klare Orientierung, sind unumstößlich
Verhältnis zu Obrigkeiten	Hierarchieorientierung	kritisch, skeptisch
Denken und Handeln	flexibel, spontan, kreativ, sozial orientiert	zielorientiert, planvoll, analytisch, wenig spontan
Arbeitsmoral	Status und Etikette, Leistung gegen Anerkennung, kurzfristige Ziele	Leistung gegen Bezahlung oder Anerkennung, Ungeduld, kurzfristige Ziele
Umgang mit Zeit	Flexibel, lösungsorientiert	streng durchgeplant und freizeitorientiert ⁴

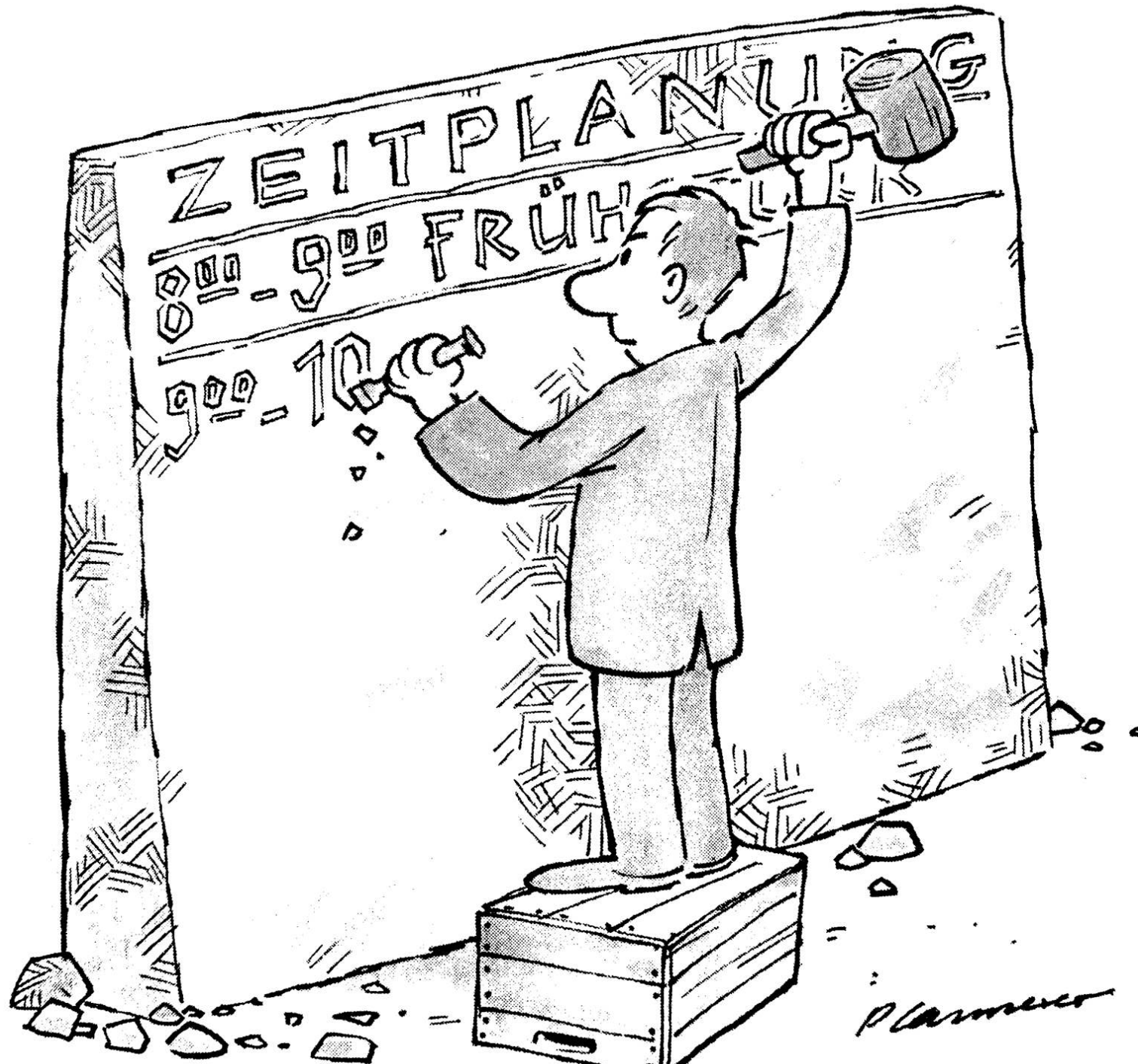
1. Organizacja czasu - Zeitplanung.

Czas to cenne dobro i
nie może go marnować.

Zeit ist ein kostbares Gut und
darf nicht nutzlos vergeudet werden.

(Schroll-Machl 2013)

(Schroll-Machl 2013)

Poniższe wyrażenie w ustach mówiącego oznacza, że do zamknięcia sprawy zostało	zdaniem Polaka aus Sicht der Polen	zdaniem Niemca aus Sicht der Deutschen
<i>Jeszcze dużo czasu</i> Wir haben noch sehr viel Zeit.	4 miesiące 4 Monate	12 miesięcy 12 Monate
<i>Jest jeszcze czas</i> Es ist noch Zeit.	3 miesiące 3 Monate	9 miesięcy 9 Monate
<i>Właściwie wszystko powinno być wyjaśnione</i> Eigentlich müsste alles geklärt sein.	2 miesiące 2 Monate	6 miesięcy 6 Monate
<i>Jest już późno</i> Es ist schon ziemlich spät.	1 miesiąc 1 Monat	3-4 miesiące 3-4 Monate
<i>Ostatni dzwonek</i> „Auf den letzten Drücker.”	1-2 tygodnie 1-2 Wochen	2 miesiące 2 Monate
<i>Jest już niestety za późno</i> Es ist eigentlich schon zu spät.	mniej niż 1 tydzień weniger als 1 Woche	3-4 tygodnie 3-4 Wochen

(Malchow 2017)

Die Weihnachtsfeier

Um 14 Uhr beginnt die Veranstaltung mit einem Kaffeekränzchen, einem Konzert, einer Rede und einem Diavortrag. Danach ist ein gemeinsames Essen gegen 17 Uhr geplant, doch die polnischen Kollegen reisen noch vor dem warmen Essen ohne Begründung ab, was auf deutscher Seite als Affront gewertet wird.

Was könnte eine mögliche Erklärung für die abrupte Abreise der polnischen Delegation sein?

- a) Die Arbeitszeit war überschritten und die polnischen Kollegen wollten nach Hause zu ihren Familien. Vor der Feier wurde keine Agenda übermittelt. Daher hatte sich niemand mehr Zeit genommen.

- b) Die polnischen Kollegen hatten schon um 14 Uhr mit dem warmen Essen gerechnet und können die vielen Programmpunkte nicht nachvollziehen. Bevor sie weiter hungern müssen, fahren sie lieber nach Hause.

- c) Die deutschen Weihnachtslieder und der Diavortrag wirkten auf die polnische Delegation etwas hochnäsig. Gern hätten sie zusammen ein paar Lieder gesungen. Um ein Exempel zu statuieren, geht die polnische Delegation geschlossen noch vor dem Essen.

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
- 2. Sachorientierung**
3. *Low context* als Kommunikationsstil
4. Struktur- und Regelorientierung
5. Internalisierte Kontrolle
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
7. Individualismus

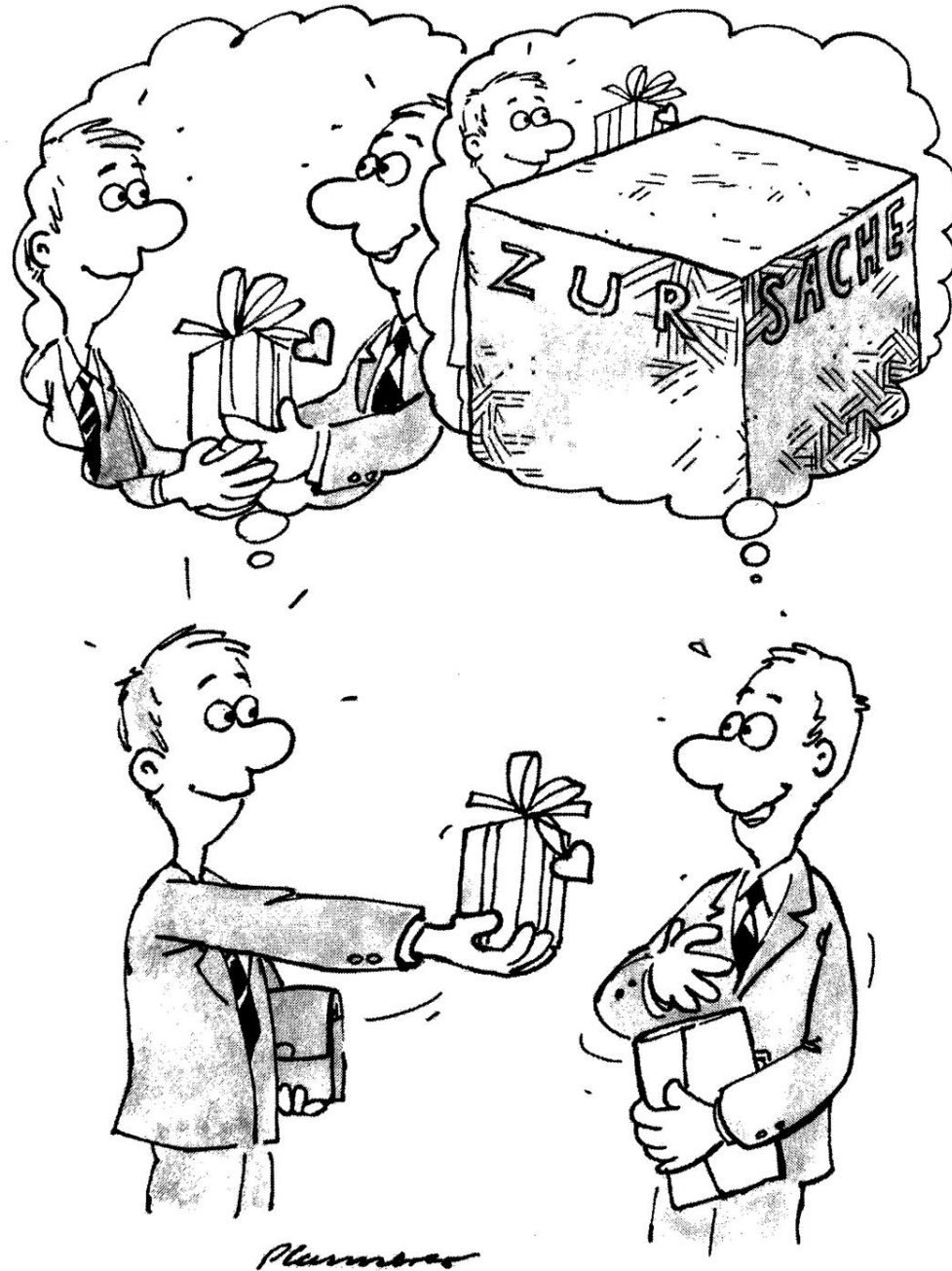
(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

2. Rzeczowość - Sachorientierung.

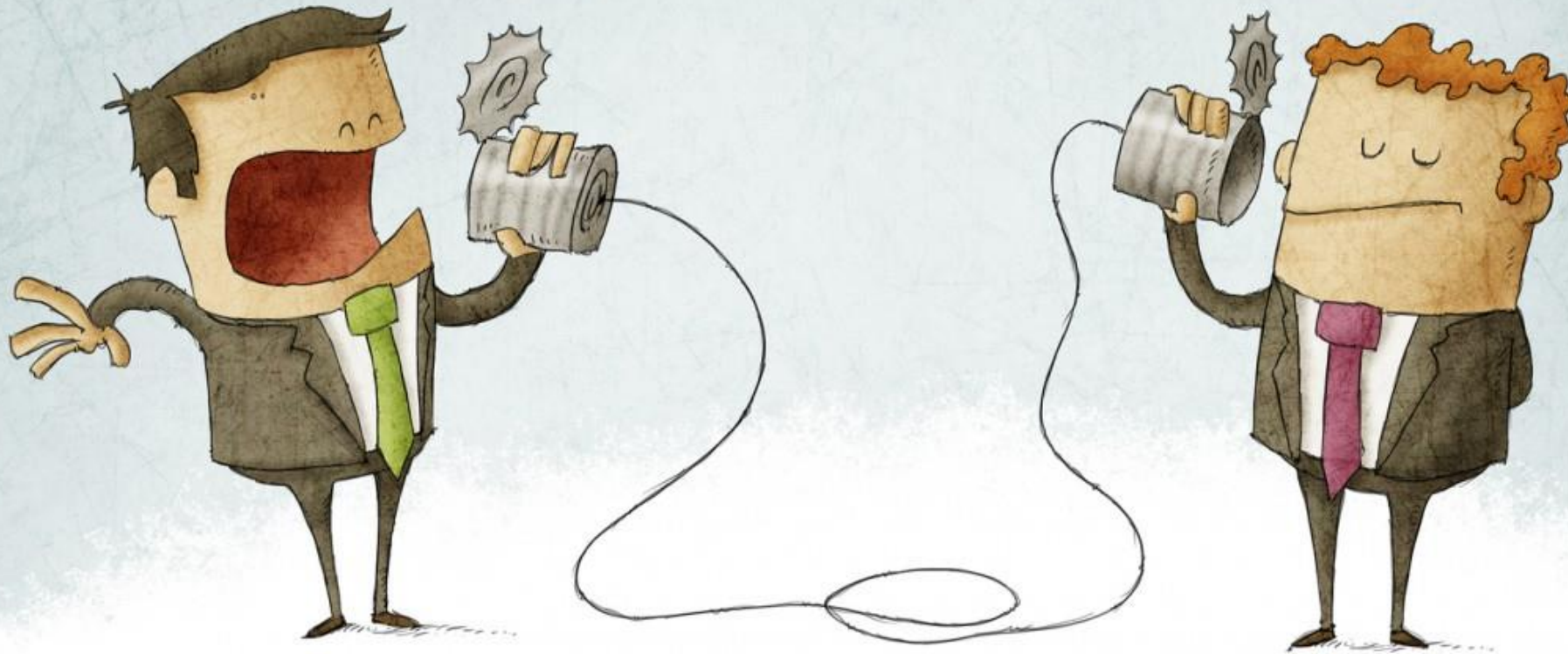
W rozmowach przechodzi się do rzeczy i rozmawia się na konkretny temat.

In Besprechungen >>kommt man zur Sache<< und >>bleibt bei der Sache<<.

(Schroll-Machl 2013)

- Guten Tag, Frau G..... Geht's gut?
- Danke, ganz gut... Heute ist mein erster Arbeitstag nach sechs Monaten Mutterschaftsurlaub und der erste Tag, an dem mein Sohn in die Krippe ging. Ich mache mir Sorgen, ob alles mit ihm in Ordnung ist.
- mhh.. keine Angst! .. ja.... Es wird sicherlich gut sein..naja. Frau G....., ich rufe Sie an, um mit Ihnen die Agenda für meinen Besuch bezüglich SAP zu vereinbaren.

Wir haben in den letzten 10 Jahren viele Konflikte gehabt, aber wir haben gelernt, sie zu lösen und ihnen vorzubeugen. Das ist ein genauso großer Gewinn, wie der Park selbst!

(Malchow 2017)

Dziękuję Panu za ciekawe przemówienie. Ale proszę zdradzić mi tajemnicę, jakież to konflikty miał Pan na myśli?

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
2. Sachorientierung
3. *Low context* als Kommunikationsstil
4. Struktur- und Regelorientierung
5. Internalisierte Kontrolle
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
7. Individualismus

(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

3. „Niski kontekst” jako styl komunikacji - *low context* als Kommunikationsstil.

Niemcy formułują za pomocą słów to, co dla nich jest ważne, i nazywają przy tym faktyczny stan rzeczy jasno i jednoznacznie.

Deutsche formulieren das, was ihnen wichtig ist, mit Worten und benennen die Sachverhalte dabei klar und eindeutig.

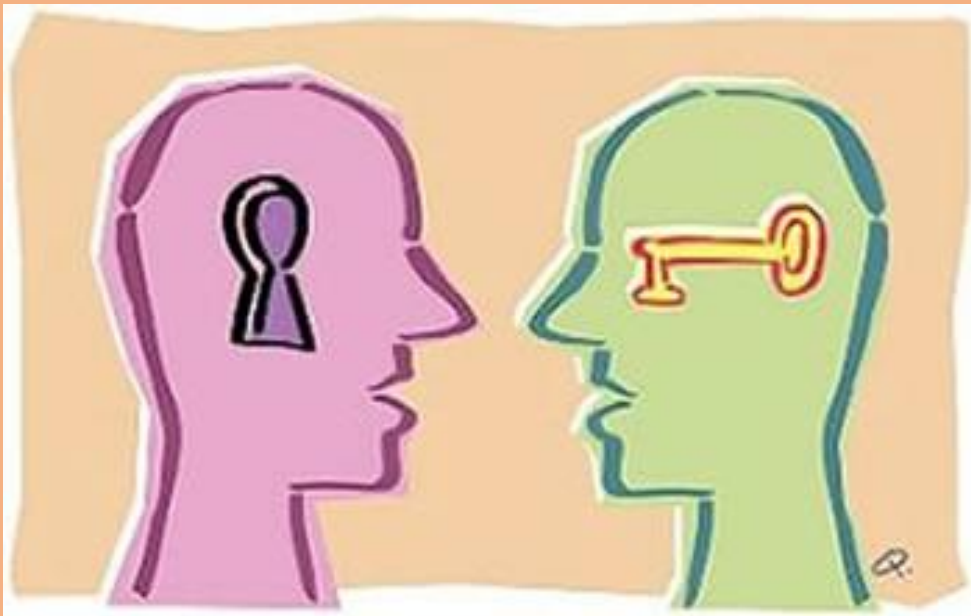
(Schroll-Machl 2013)

(Schroll-Machl 2013)

mało czasu

Niemiecki partner, niezadowolony z faktu, że nie zrobiliśmy czegoś na czas, mówi Tobie: „Jeśli nie otrzymam tego dokumentu do końca tygodnia, będę musiał zakończyć naszą współpracę i poszukać innego partnera w Polsce!”. Jak reagujesz?

(Malchow 2017)

- a) Jesteś głęboko wzburzony i dzielisz się swym wzburzeniem z koleżankami i kolegami: jak on śmie nam grozić? Zawieszacie wszelkie kontakty i czekacie, co wydarzy się dalej.

- b) Doznajesz nieprzyjemnego uczucia, ale wiesz, że nie jest to nic więcej, jak niemiecka bezpośredniość/dosadność. Partner nie zamierza nam grozić, informuje nas po prostu, jaka myśl powstała aktualnie w jego głowie. Uśmiechasz się i mówisz: „Tylko spokojnie! Oczywiście postaramy się sporządzić ten dokument.”

- c) Traktujesz słowa partnera jako element gry o przewagę. Z uśmiechem odpowiadasz: „My mamy również dobre kontakty z innymi urzędami w Niemczech. Nic nie szkodzi, abyśmy wszyscy odświeżyli konstelacje!”

- Frau G....., kann ich Ihnen etwas zu trinken anbieten? Kaffee, Tee oder lieber etwas Kaltes?
- Ach, bitte machen Sie sich meinerwegen keine Umstände, das ist wirklich nicht nötig. Sie sind sicherlich sehr beschäftigt.
- Bitte nehmen Sie Platz. Herr W..... kommt in fünf Minuten.

(Garlacz-Sobczyk 2013)

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
2. Sachorientierung
3. *Low context* als Kommunikationsstil
- 4. Struktur- und Regelorientierung**
5. Internalisierte Kontrolle
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
7. Individualismus

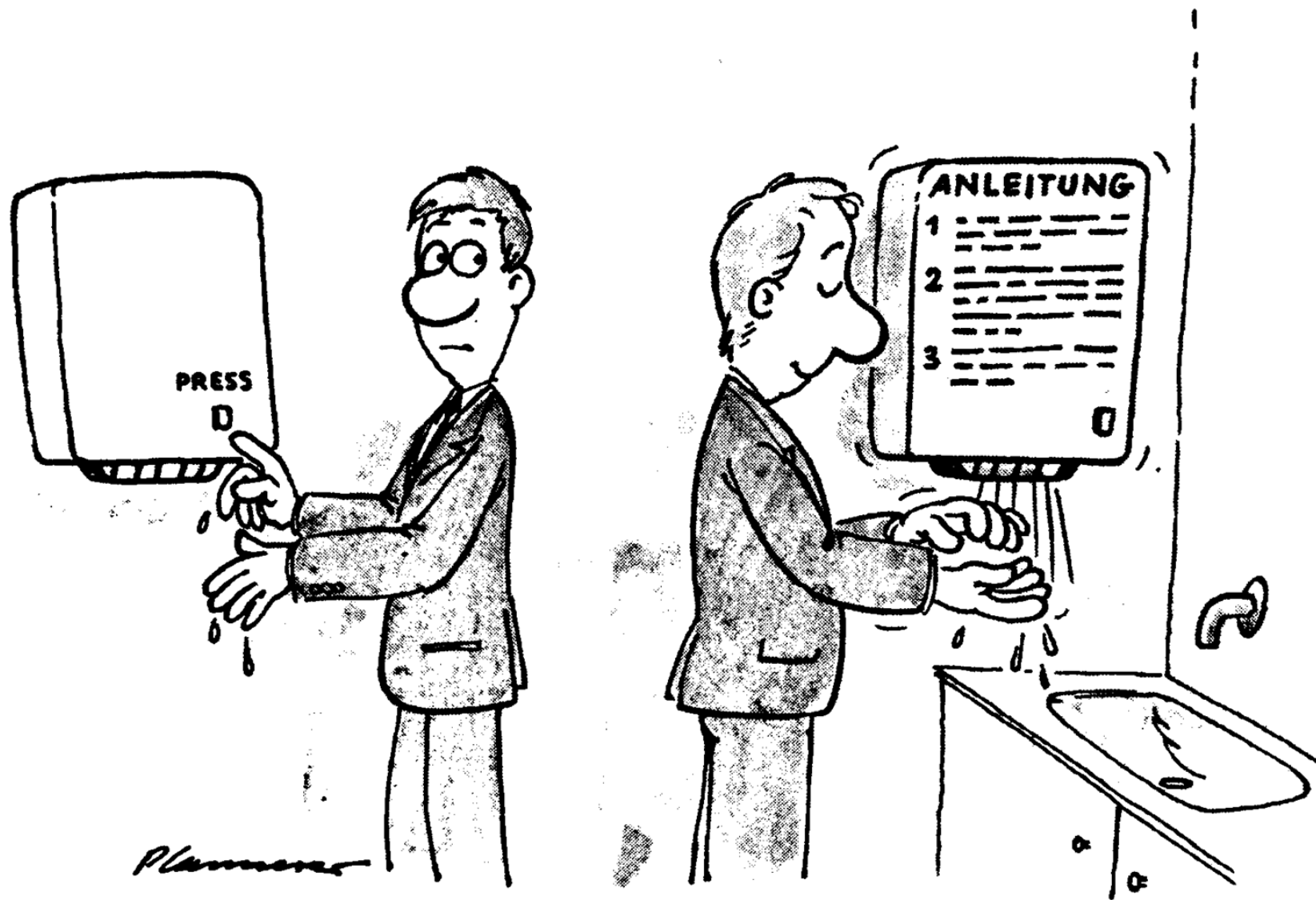
(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

4. Uznane dla struktur i prawidłowości - Struktur- und Regelorientierung.

Liczą się reguły, procedury, przepisy, pisemne porozumienia, potwierdzenia. Ich wielość, jasna interpretacja i karanie za ich naruszanie są tym, co różni Niemców od innych.

In Deutschland gibt es Regeln, Vorschriften, Verordnungen und Gesetze. Ihre Vielzahl, strikte Einhaltung und Bestrafung bei Verstößen sind im Kontrast zu anderen Kulturen das Besondere.

(Schroll-Machl 2013)

Betreten
der Baustelle
verboten!
Eltern haften für ihre Kinder!

Parken
verboten

Unbefugten
ist der Zutritt
verboten!

Privatgrundstück
Betreten
verboten!

Rauchen
verboten

Durchgang
verboten

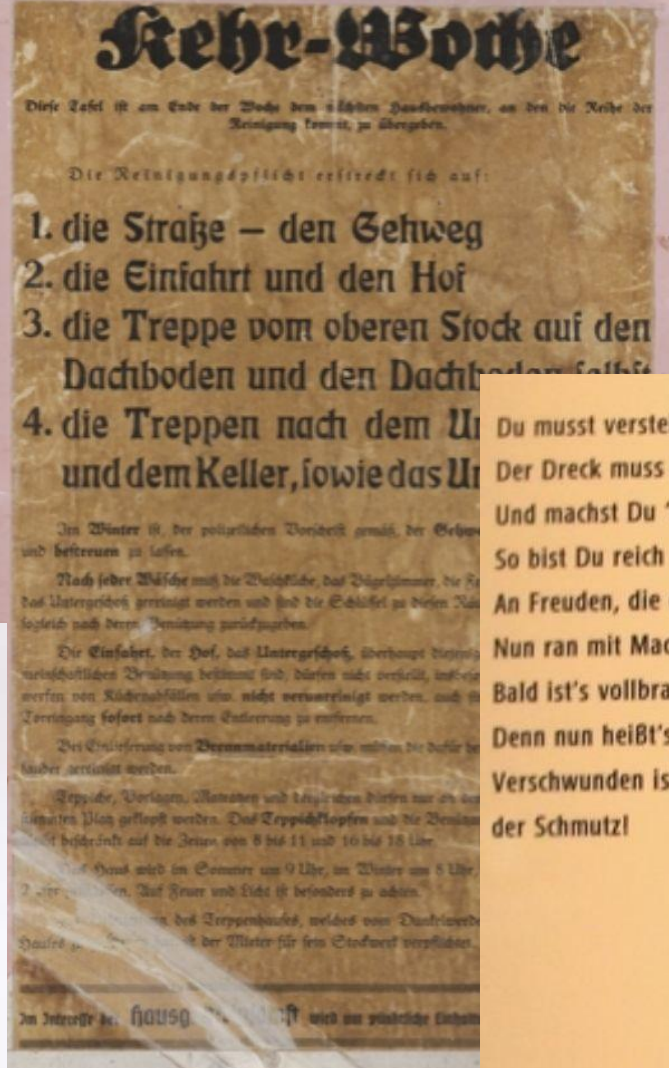
Zutritt
verboten

Unbefugten
ist der Zutritt
verboten!

Warnung
vor dem
Hunde!

Ausfahrt
freihalten!

Rauchen
verboten

podobny protokół

Niemieccy partnerzy po spotkaniu na ich terenie przysyłają zawsze po kilku dniach protokół. Traktujesz go ironicznie, bo przecież rozmowy, jakie prowadzisz, to nie posiedzenia Rady Bezpieczeństwa ONZ. Tym razem, przed spotkaniem u Ciebie Niemcy zapytują drogą mailową, czy mogą mieć pewność, że podobny protokół zostanie przez stronę polską sporządzony i w odpowiednim czasie przesłany. Co im odpowiadasz?

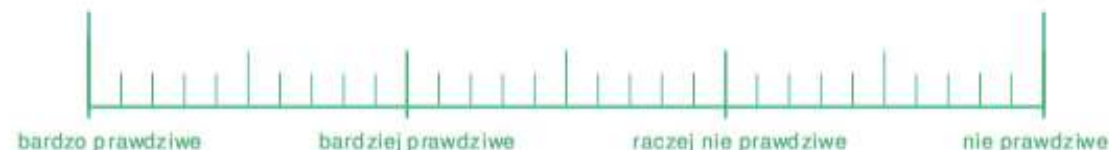

(Malchow 2017)

- a) Piszesz „drodzy przyjaciele, jeszcze nie wiemy, jak sprawy się potoczą, ale nie martwcie się, na pewno po spotkaniu jakoś udokumentujemy, kto i co ma robić”.

- b) Delikatnie dajesz do zrozumienia, że sporządzanie obszernych protokołów uważasz za pusty rytuał i że każda strona może robić we własnym zakresie notatki, jakie chce.

- c) Wiedząc, że w ciągu tygodnia nie znajdziesz nikogo, kto napisze protokół i jeszcze przetłumaczy na niemiecki, odpisujesz: „Droży partnerzy, z powodu problemów personalnych cieszyłbym się, gdybyście przejęli ten obowiązek i tym razem. Będziemy bardzo wdzięczni!”.

Die Skizze

Gemeinsam mit dem polnischen Partner wollen Sie ein großes Förderprojekt bei der Europäischen Union beantragen. Für den Antrag brauchen Sie eine Skizze über die Sicherung der Nachhaltigkeit aus deutscher und polnischer Sicht. Sie haben Ihre Skizze geschrieben, sie hat 20 Seiten. Der polnische Partner hat Ihnen seine Skizze gesendet. Sie hat 1,5 Seiten. Was tun Sie?

(Malchow 2017)

- a) Sie schicken dem polnischen Partner Ihre Skizze als Muster und verlangen, dass er Ihnen nach diesem Vorbild auch 20 Seiten liefert.

- b) Sie ergänzen diese Skizze um Ihre Informationen und bauen die Formulierungen etwas aus. So kommen Sie auf 6 Seiten und senden sie dem polnischen Partner zum Absegnen. Dann fügen Sie die polnische Skizze dem Antrag bei.

- c) Sie reduzieren Ihre Skizze auch auf 1,5 Seiten und reichen so den Antrag ein.

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
2. Sachorientierung
3. *Low context* als Kommunikationsstil
4. Struktur- und Regelorientierung
- 5. Internalisierte Kontrolle**
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
7. Individualismus

(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

5. Zinternalizowana kontrola – internalisierte Kontrolle.

Niemcy trzymają się reguł i utożsamiają się ze swoimi zadaniami, biorą swoje role społeczne i związaną z nimi odpowiedzialność na poważnie.

Deutsche halten sich an die Regeln und haben generell eine starke Identifikation mit ihren Tätigkeiten, sie nehmen ihre Rollen und die damit verbundene Verantwortung sehr ernst.

(Schroll-Machl 2013)

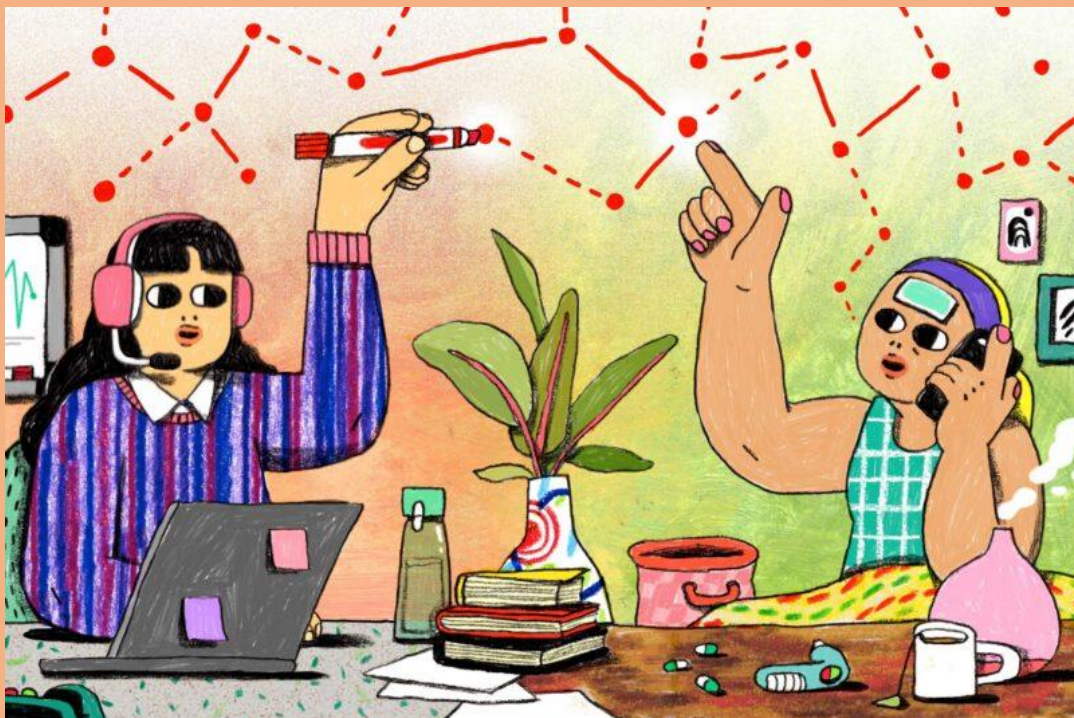
Jadąc do Monachium, siedziałam w przedziale przed pewną Chinką. Przychodzi konduktor i sprawdza bilety. Chinka pokazuje mu kupiony przez Internet bilet na ekranie telefonu – na co on każe zapłacić jej za nowy (który kosztował 100 euro), bo bilet jest nieważny dopóki się go nie wydrukuje. I nic nie pomogło to, że informacja o tym, że bilet elektroniczny trzeba wydrukować napisana jest tylko po niemiecku...

(Garlacz-Sobczyk 2013)

propozycja porządku obrad

Partner niemiecki przysyła Tobie propozycję porządku obrad na spotkanie, które ma się odbyć w Twojej instytucji. Widzisz, że punkt 4. brzmi „Sprawa pokrycia kosztów noclegu dwóch członków polskiej delegacji, którzy nie pojawili się na szkoleniu w Poczdamie”. Jak się do tego ustosunkowujesz?

(Malchow 2017)

a) Uważasz, że jest to nietakt i czynienie z igieł wideł. Polacy nie pojechali na kurs, bo się rozchorowali. Ponieważ jest to ludzka sprawa, gospodarze powinni utopić rachunki hotelowe w innych kosztach. Proponujesz skreślenie punktu, mając nadzieję, że Niemcy domyślą się o co chodzi i jakoś to załatwią.

b) Dzwonisz i proponujesz skreślenie punktu, zaznaczając, że można o tej sprawie porozmawiać w kularach bądź przy kolacji.

c) Odpowiadasz pismem, iż nieobecność polskich uczestników była podyktowana czynnikami losowymi (choroba). Nie można ich zatem obarczać kosztami niewykorzystanego noclegu. Twoja organizacja również ze względów formalnych nie może za niewykorzystane noclegi zapłacić. Prosisz stronę niemiecką o przeanalizowanie sytuacji i zgłoszenie w punkcie 4 od razu propozycji rozwiązania. Unikaszesz w ten sposób przykrej sytuacji, bo Niemcy na pewno jakieś rozwiązanie znajdą, a punkt zostanie.

Polski pracownik działu logistyki przyjechał spóźniony do pracy. Z powodu braku miejsc parkingowych zaparkował swój samochód na miejscu zarezerwowanym dla kadry zarządzającej, będącej w tym dniu poza firmą. Niemiecki kontroler finansowy zwrócił uwagę swojemu polskiemu koledze, że zaparkował w miejscu niedozwolonym i powinien niezwłocznie przestawić samochód. "Przecież dzisiaj nie ma nikogo z kierownictwa - zauważył polski pracownik - więc nikomu to nie powinno przeszkadzać.

(Garlacz-Sobczyk 2013)

Hinterher ist man immer
klüger.

Mądry Polak po szkodzie.

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
2. Sachorientierung
3. *Low context* als Kommunikationsstil
4. Struktur- und Regelorientierung
5. Internalisierte Kontrolle
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
7. Individualismus

(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

6. Podział na pracę i życie – Trennung von *beruflich* und *privat*.

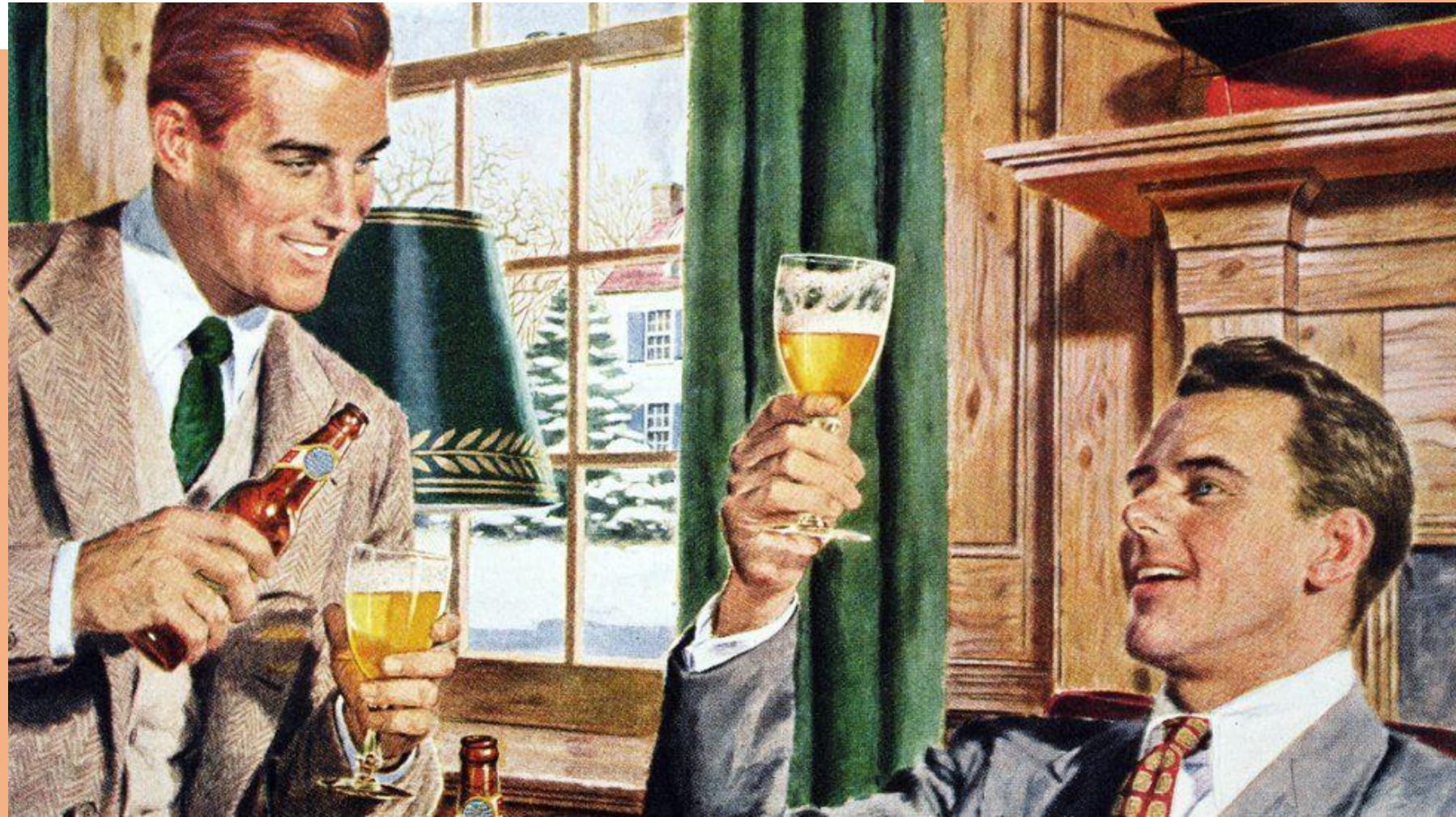
Niemcy pracują w czasie pracy i *żyją* w czasie wolnym. W pracy są zorientowani na zadania, prywatnie – na relacje międzyludzkie.

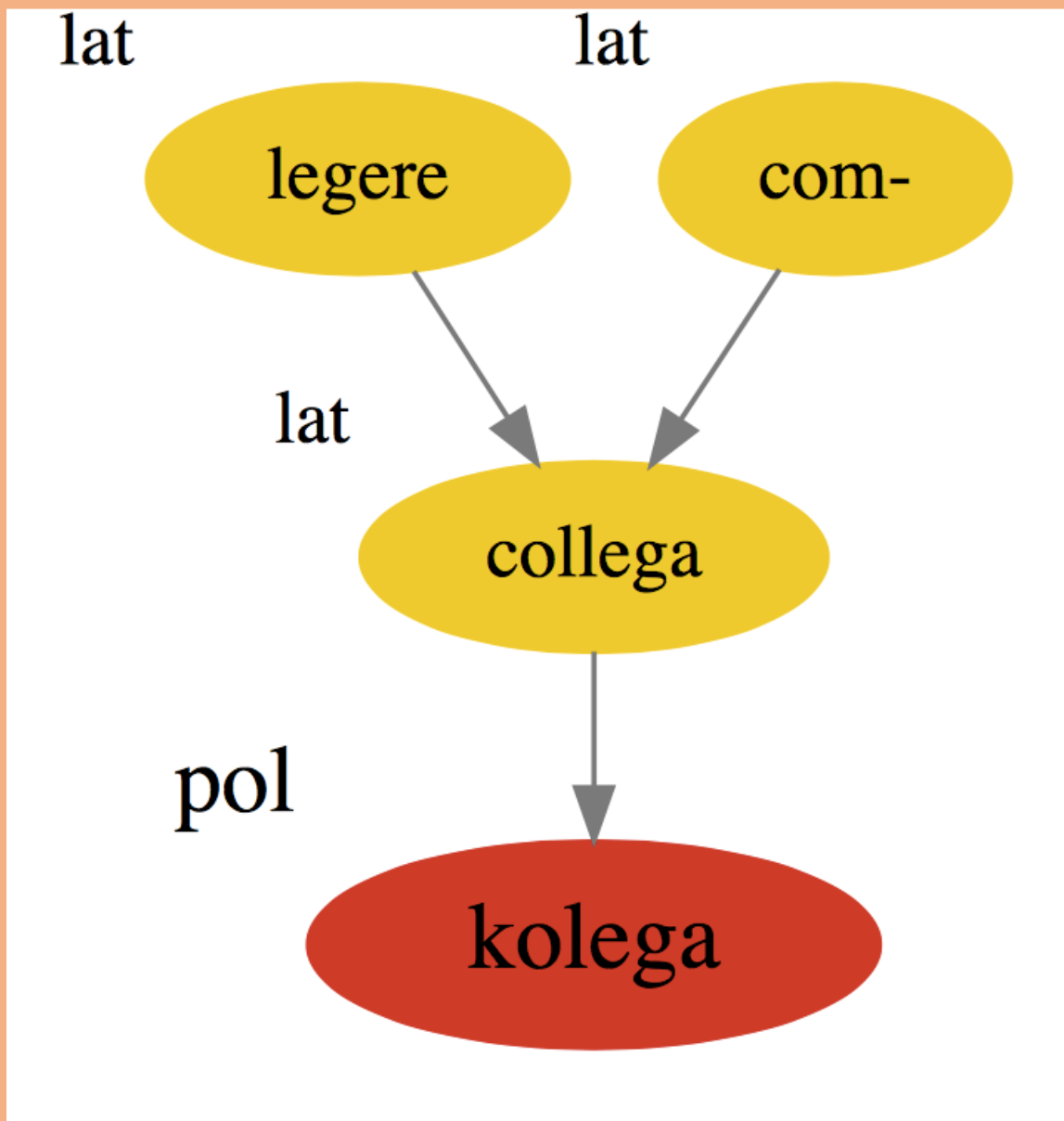
Deutsche arbeiten während der Arbeit und *leben* in ihrer Freizeit. Im Beruf ist ein Deutscher sachorientiert, privat beziehungsorientiert.

(Schroll-Machl 2013)

Będąc w Krefeld na szkoleniu, chciałem zaprosić znajomego Niemca na piwo, tak już po wszystkim.... znałem go już 6 lat, ale nic o nim nie wiedziałem, poza tym, co robi w firmie. Zawsze tylko oficjalne maile, rozmowy telefoniczne. Pomyślałem sobie, że **takie spotkanie na neutralnym gruncie może być okazją do lepszego poznania się. Ku mojemu zaskoczeniu Oliver grzecznie mi odmówił**, tłumacząc się, że ma inne plany na ten wieczór. Gdy zapytałem o szczegóły, usłyszałem krótkie: „**sorry, das ist privat**”.

Kollege, der

Wortart: Substantiv, maskulin

Pani Kowalska (distanziert, offiziell, fremd)

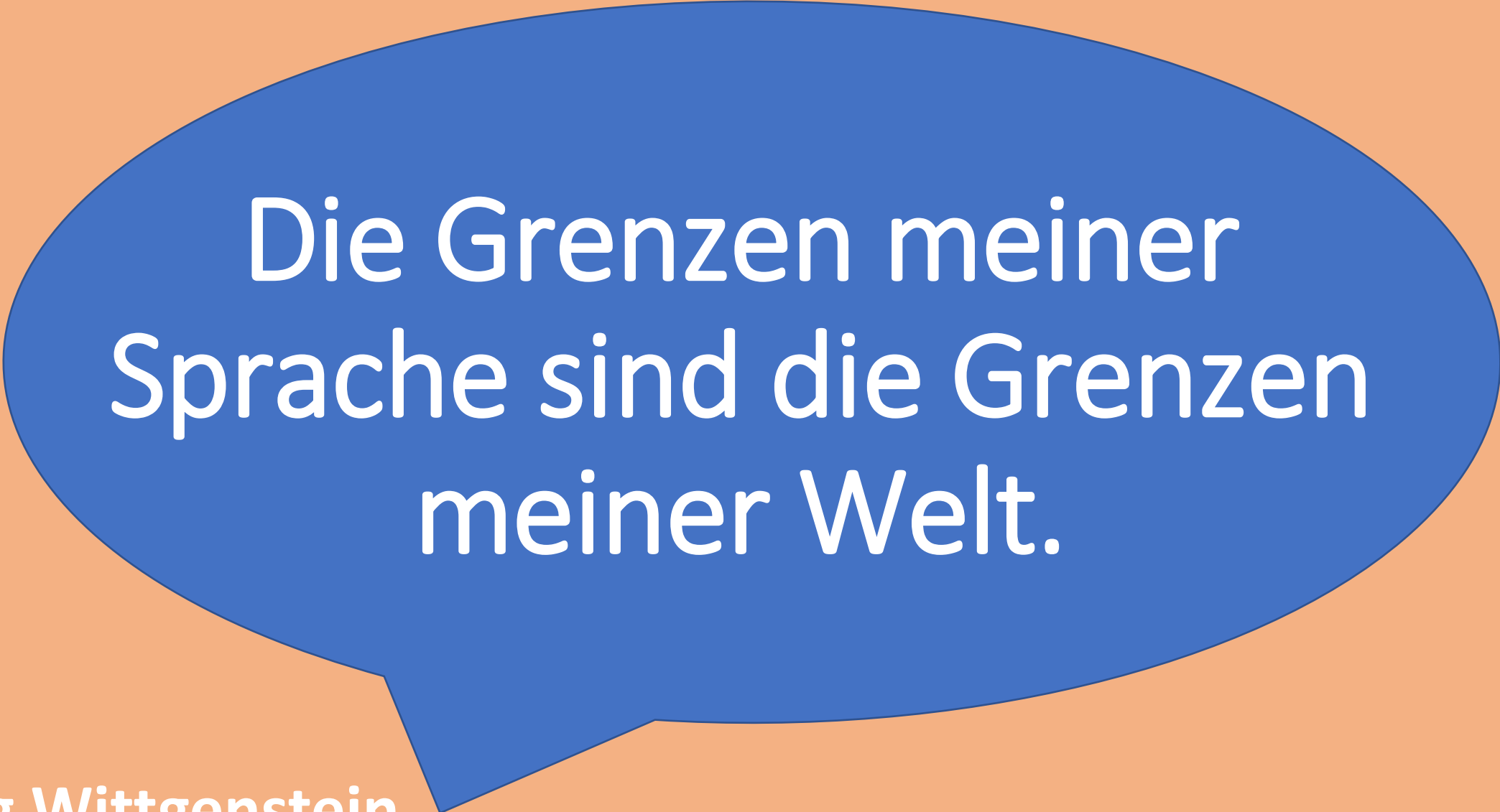
Pani Barbaro (distanziert, vertraut, gut bekannt)

Pani Basiu (distanziert, vertraut, herzlich)

Pani Basieńko (distanziert, starke Sympathie)

Die Grenzen meiner
Sprache sind die Grenzen
meiner Welt.

Ludwig Wittgenstein

Dzień dobry, pan...

Sie wollen also nun Ihren polnischen Partner, den Direktor der Stadtverwaltung von Grünberg Herrn Jerzy Malinowski, empfangen und Sie wollen dabei besonders nett sein. Sie erfahren vom Dolmetscher, dass „Herr“ auf Polnisch „Pan“ heißt.

Wie erweisen Sie dem polnischen Partner bei der Begrüßung Ihre Achtung?

(Malchow 2017)

a) Ich begrüße meinen polnischen Kollegen mit „Dzień dobry, Pan Malinowski!“

b) Ich begrüße meinen polnischen Kollegen mit „Dzień dobry, Pan Dyrektor!“

c) Ich begrüße meinen polnischen Kollegen mit „Dzień dobry, Panie Dyrektorze!“

A oto jak wygląda posługiwanie się nazwiskiem bądź tytułem przez Niemców lub Polaków w tych samych sytuacjach:

(Malchow 2017)

Panie Kowalski (nieprzychylnie)

Proszę Pana! (neutralnie)

Panie Janie! (z sympatią)

Szanowny Panie! (z szacunkiem)

Szanowny panie Doktorze!

(z dużym szacunkiem)

Szanowany Panie Ministrze!

(do podsekretarza stanu, z wielką atencją)

Hallo Sie!

Herr Müller!

Sehr geehrter Herr Müller!

Sehr geehrter Herr Dr. Müller!

Sehr geehrter Herr Staatssekretär!

Niemieckie standardy kulturowe / (auto)stereotypy:

1. Zeitplanung
2. Sachorientierung
3. *Low context* als Kommunikationsstil
4. Struktur- und Regelorientierung
5. Internalisierte Kontrolle
6. Trennung von *beruflich* und *privat*
- 7. Individualismus**

(Schroll-Machl 2013, Heringer 2010)

7. Indywidualizm - Individualismus.

Ja to ja. Indywidualizm to nie egoizm.

Przestrzeganie praw, reguł i umów jest równoznaczne z byciem *fair* i odpowiedzialnym społecznie.

Ich bin ich. Individualismus heißt jedoch nicht Egoismus. Gesetze, Regelungen und Verträge einzuhalten ist gleichbedeutend mit Fairness und Rücksichtnahme.

(Schroll-Machl 2013)

- Frau B....., mit viel Interesse habe ich aufmerksam Ihre Marketingpläne für unsere neuen Produkte studiert. Ich bin begeistert von Ihrem fachlichen Wissen und Engagement. Ihr Entwurf ist besser als der andere. Besonders gefallen mir die Zeichnungen per Hand.
- Nee, das finde ich nicht toll ...mein Entwurf ist ja nichts Außergewöhnliches...
- Na so was? Sie haben Ihre Arbeit wirklich sehr gut gemacht. Frau B....., Sie sind ein echter Schatz!
- mhhh so meine ich das auch nicht

power play

Incydent na lotnisku

- Sie sind zu spät. Die Abfertigung ist abgeschlossen.
- Wieso abgeschlossen? – powiedziała Anna - Uns wurde gerade mitgeteilt, dass das Flugzeug auf uns wartet. Ich rannte wie verrückt, um es zu schaffen.
- Es werden keine Passagiere mehr abgefertigt – odrzekła pracownica linii Lufthansa.
- Unmöglich! – krzyknęła Polka - Fertigen Sie mich bitte ab! Ich muss fliegen. Es ist Freitag, fast 22:00 Uhr. Wie stellen Sie sich das vor? Was, denken Sie, dass ich bis morgen früh auf das nächste Flugzeug nach Polen warten werde?
- Fertigen Sie mich bitte ab! - nalegała Anna - Das Flugzeug steht doch immer noch auf dem Rollfeld. Uns wurde gesagt, dass es auf uns wartet!
- Es werden keine Passagiere mehr an Bord gelassen – powiedziała stanowczo pracownica linii lotniczych - Das Flugzeug wird gerade starten.
- Das ist kaum zu glauben! – krzyknęła Anna – Was für ein Volk! Was für Menschen!

Dlaczego nie wpuszczono
Anny na pokład samolotu?

Warum wurde Anna der Zutritt
zum Flugzeug verweigert?

Dlaczego Anna kwestionowała
decyzję pracownika linii lotniczych?

Warum hat Anna die Entscheidung der
Fluglinien-Mitarbeiterin angefochten?

Die 200 häufigsten Straßennamen in Deutschland

Platz	Straßenname	Häufigkeit
1.	Hauptstraße	6.114
2.	Schulstraße	4.914
3.	Gartenstraße	4.625
4.	Bahnhofstraße	4.274
5.	Dorfstraße	4.002
6.	Bergstraße	3.870
7.	Birkenweg	3.120
8.	Lindenstraße	2.898
9.	Kirchstraße	2.710
10.	Waldstraße	2.667
11.	Ringstraße	2.528
12.	Schillerstraße	2.163
13.	Amselweg	2.117
14.	Goethestraße	2.053
15.	Wiesenweg	2.011
16.	Buchenweg	1.923
17.	Jahnstraße	1.856
18.	Wiesenstraße	1.825

Wykaz ulic w Polsce

Najpopularniejsze ulice w Polsce

- 1. Polna 3046
- 2. Leśna 2870
- 3. Słoneczna 2265
- 4. Krótka 2209
- 5. Szkolna 2148
- 6. Ogrodowa 2116
- 7. Lipowa 1601
- 8. Łąkowa 1457
- 9. Brzozowa 1434
- 10. Kwiatowa 1407
- 11. Kościelna 1310
- 12. Sosnowa 1305
- 13. Zielona 1207
- 14. Parkowa 1207
- 15. Akacjowa 1183
- 16. Kolejowa 1161

Vielen Dank für Ihre
Aufmerksamkeit und Mitarbeit.
Dziękujemy za uwagę i współpracę.